

Länsrätten i Stockholms län
Enhet 16

MÅL NR 22984-09

Per-Ola Larsson ./ Stockholm kommun genom dess socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnd angående laglighetsprövning

Länsrätten har förelagt Stockholms kommun genom dess socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnd att avge yttrande över Per-Ola Larssons överklagande av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens beslut den 22 oktober 2009 § 12 Åtgärdsförslag för Boende- och behandlingsenheten.

Det överklagade beslutet

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (Nämnden) beslutade den 22 oktober 2009 § 12 att godkänna förvaltningens åtgärdsförslag vad gäller Drevvikshemmet, Orhem, Eken och Västberga-Älvis/Linden samt ge förvaltningen i uppdrag att i samband med budget 2010 återkomma med förslag till Boende- och behandlingsenhetens framtida uppdrag.

Överklagandet

Per-Ola Larsson, nedan kallad Klaganden, har överklagat beslutet och därvid yrkat att beslutet bör upphävas enligt 10 kap 8 § kommunallagen. Klaganden har anfört i huvudsak följande.

Beslutet strider mot bestämmelserna i 3 kap 1, 2 och 4-5 §§ socialtjänstlagen. Vidare har nämnden inte beaktat bestämmelserna i 5 kap 7 och 8 §§ eller 2 kap 7 § och 5 kap 8a § socialtjänstlagen. Det strider mot dessa bestämmelser att kommunen har tomma bostäder eller vårdplatser som inte utnyttjas av de hemlösa.

Så länge Staden har ca 3000 hemlösa kommunmedlemmar får nämnden inte stänga ett antal boenden. Stadsdelsnämnderna är skyldiga att inventera vilka hemlösa som vistas inom stadsdelen och se till att dessa informeras om rätten att få bostad på de nu aktuella hemmen.

Nämnden får inte stänga boenden utan att ha samverkat med landstinget och handikapporganisationerna och föreningar för hemlösa.

Nämnden skulle på ett tidigt stadium undersökt hos stadsdelsnämnderna varför de inte utnyttjar tillgängliga boenden för de hemlösa. Det krävs omgående analys i stadsdelsnämnderna hur många hemlösa som finns där. Först sedan alla fått bostad kan det komma på fråga att göra sig av med bostäder. Vidare saknas bostäder till funktionshindrade personer i stockholmstrakten. Nämnden borde i detta sammanhang lagligen ha sett till helheten av bostadsproblemet för de utanförstående i Stockholm.

Sociala åtgärder enligt socialtjänstlagen får inte begränsas av att stadsdelsnämnderna hellre redovisar ekonomiskt överskott än en medmänsklig och laglig omsorg om de hemlösa. Om en stadsdelsnämnd får ett underskott på grund av kostnader för de hemlösa föreskriver kommunallagen att underskottet skall anmälas i bokslutet som får täckas i nästa års budget.

I tjänsteutlåtandet anges att Boende- och behandlingsenheten har i uppdrag att fortsätta att utveckla samarbetet med *beställarna* och anpassa utbudet efter de önskemål som finns. Här för man in en ny term som knappast har sin grund i socialtjänstlagen. Vad avses med *beställare* ?

Beträffande punkt 2 i beslutet, att uppdra åt förvaltningen att återkomma med förslag till Boende- och behandlingsenhetens framtida uppdrag, har Klaganden särskilt anfört följande. Delegation kan inte ske till en förvaltning. Det är vidare sent att ta upp frågan i budget för 2010. Den är nu färdigberedd av Kommunstyrelsen och beslutas nu i veckan. Frågan om hemmens framtid borde ha anmälts när nämnden anmälde sina budgetkrav till Kommunstyrelsen i våras.

Beslutet är vidare olagligt därför att Nämnden inte tillämpar kommunallagens regler för protokollets utformning.

Inställning

Nämnden bestrider Klagandens yrkande om att beslutet ska upphävas.

Bemötande

Nämnden bestrider att beslutet strider mot gällande lag eller annan författning.

Inledningsvis kan konstateras att de omständigheter som Klaganden åberopar i sitt överklagande till stor del hänför sig till beslutets lämplighet. Prövningen enligt 10 kap 8 § kommunallagen avser dock endast beslutets laglighet. Enligt Nämndens mening är inte Nämndens beslut olagligt i något av de hänseenden som anges i nämnda lagrum.

Beslutet är inte berett

Klaganden har framfört att Nämnden inte har utrett dels hur många hemlösa som finns i stadsdelarna, dels orsaken till att boenden för hemlösa inte utnyttjas.

Såsom detta får förstås menar Klaganden att Nämnden har brustit i beredningen av ärendet innan beslut fattats. Kommunallagens regler innehåller inte några krav på att nämndernas ärenden ska beredas. Det är dock å andra sidan inte något som hindrar att så sker och det är i sådant fall nämnden som själv beslutar om beredningen av sina ärenden och avgör om beredningen sakligt sett ger tillräckligt underlag för beslut.

Inför Kommunfullmäktiges beslut om budgeten för hela staden för 2010 lade socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen i mars 2009 fram förslag till underlag till budget för 2010 och inriktning för 2011 och 2012 till Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Nämnden beslutade i april 2009 att hänvisa till förvaltningens förslag till detta underlag och överlämnande tjänsteutlåtandet till Kommunstyrelsen. Detta underlag har sedan funnits med inför Kommunfullmäktiges beslut om stadens budget. I underlaget redogjordes bl.a. för hur efterfrågan på Nämndens dygnetruntverksamheter förändras över tid och att ett omfattande omstruktureringsarbete pågår kontinuerligt inom förvaltningen för att motsvara de behov som efterfrågas.

Nämnden har således kontinuerlig uppföljning av efterfrågan av sina olika verksamheter och även samråd med stadsdelsnämnderna i dessa frågor. Nu aktuellt beslut bygger på genomgång och analys av efterfrågan av aktuella verksamheter.

Beslutet strider mot socialtjänstlagen (SoL)

Klaganden har påstått att Nämnden inte har beaktat 3 kap 1, 2 och 4-5 §§, 5 kap 7, 8, 8a §§ eller 2 kap 7 § SoL.

Bestämmelsen i 3 kap 1 § SoL anger i huvuddrag de uppgifter som åvilar socialnämnden i en kommun. I 3 kap 2 § SoL utvecklas socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen och agerande för god samhällsmiljö i kommunen. 3 kap 4 § SoL reglerar socialnämndens uppsökande verksamhet gentemot enskilda. Dessa bestämmelser är både strukturinriktade, d.v.s. syftar till en god samhällsmiljö, och avser allmänt inriktade insatser. Bestämmelserna innebär att verksamhetens inriktning och utformning i en kommun får i stor utsträckning bedömas med utgångspunkt i behovsstrukturen i kommunen. Även 5 kap 7 § SoL är en bestämmelse om socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen och verkan för god samhällsmiljö men däri med särskild reglering avseende människor med funktionshinder.

Såsom framgår av tjänsteutlåtandet har aktuella boenden under relativt lång tid haft en minskad efterfrågan på sina platser och många platser har varit outnyttjade. Genom omvandling av behandlings-, stöd- och omvårdnadsplatser till platser av lågtröskelkaraktär anpassas utbudet efter den efterfrågan av platser som föreligger.

Nu aktuellt beslut från Nämnden strider inte mot dessa bestämmelser i socialtjänstlagen.

Bestämmelsen i 3 kap 5 § SoL gällande den enskildes medverkan vid utformningen och genomförande av insatser för denne hänförs till handläggningen och genomförandet insatser enligt SoL i enskilda fall. Det överklagade beslutet avser inte beslut i ärende om insats för enskild. Således strider beslutet inte heller mot denna bestämmelse.

Vad gäller bestämmelserna i 5 kap 8a § och 2 kap 7 § SoL så har dessa ännu inte trätt ikraft och ska därmed inte tillämpas avseende nu aktuellt beslut. Inte heller

kommer Nämndens beslut att negativt påverka tillämpningen av dessa bestämmelser efter den 1 januari 2010 då de träder i kraft.

Samverkan

Enligt 5 kap 8 § 2 st SoL ska kommunen planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska funktionshinder. I planeringen ska kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer.

I 3 kap 4 § SoL ska socialnämnden i sin uppsökande verksamhet när det är lämpligt samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.

3 kap 5 § SoL anger att socialnämnden vid behov ska samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar vid socialnämndens utformning och genomförande av insatser för den enskilde.

Det nu överklagade beslutet omfattas inte av samverkansskyldigheten enligt 5 kap 8 § SoL. Det har inte heller varit fråga om ett beslut som medfört att behov av samverkan enligt 3 kap 4 § eller 3 kap 5 § SoL förelegat.

Beställare

Klaganden har i sitt överklagande på sid 4, ett utdrag från tjänsteutlåtandet gällande samarbetet mellan Boende- och behandlingsenheten och beställarna. Detta avsnitt hänför sig till sid 3 i tjänsteutlåtandet vari redogörs för den genomförda organisationsförändring som skett under året då tre tidigare verksamheter, Stadsgemensamma boenden, HVB Vuxna och Boendesektionen vid Enheten för hemlösa, samlats i den nya Boende- och behandlingsenheten. Vidare anges att huvudsyftet med samgåendet är att förvaltningens utbud inom vård- och behandling för vuxna på ett effektivare sätt än tidigare samlat ska möta efterfrågan från stadsdelsförvaltningar, Enheten för hemlösa, beroendevård etc. Med termen ”beställare” avses de som fattar beslut om en insats till den enskilde, såsom stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa, och därefter görs en beställning av beviljad insats hos den verksamhet som ska utföra insatsen. Samråd sker således mellan Nämnden och stadsdelsnämnderna för att Nämndens utbud av verksamheter ska på ett bättre sätt kunna möta den efterfrågan som finns från till största del stadsdelsnämnderna.

Delegering av beslut

Vad gäller punkt 2 i beslutet så har däri inte något beslut delegerats till socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen. Tvärtom anges uttryckligen att förvaltningen ges i uppdrag att återkomma med ett förslag till Boende- och behandlingsenhetens framtida uppdrag.

Vad gäller Klagandens anförande gällande stadsdelsnämndernas kostnader och budget så omfattas inte detta av det överklagade beslutet.

Protokollets utformning

Klaganden har inte anfört på vilket sätt protokollet strider mot gällande bestämmelser.

I 6 kap 30 § kommunallagen med hänvisning till 5 kap 57-62 §§ kommunallagen anges bl.a. hur protokollet ska vara utformat. Nämnden bestrider att förevarande protokoll inte är utformat i enlighet med dessa bestämmelser.

Sammanfattningsvis har Klaganden inte anfört någon omständighet som kan föranleda att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens beslut skall upphävas på någon av de grunder som anges i 10 kap 8 § kommunallagen och överklagandet ska därför avslås.